

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิต ที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดเศรษฐศาสตร์กระแสทางเลือก ศึกษาสภาพการจัดการศึกษาหลักสูตร และการเรียนการสอนเศรษฐศาสตร์บัณฑิตในปัจจุบัน ที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง วิเคราะห์ลักษณะ และแนวปฏิบัติในการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในสังคมปัจจุบัน และนำเสนอแนวทางการปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิตที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงโดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. ประเภทข้อมูลเอกสาร ได้แก่ เอกสาร หนังสือ สิ่งพิมพ์ และเว็บไซต์เกี่ยวกับหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิตในประเทศไทย นโยบายการศึกษา นโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจ และแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และแนวคิดเศรษฐศาสตร์กระแสทางเลือกอื่น

1.1 ตำรา หนังสือ บทความ วารสาร งานวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการปฏิรูป แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง พุทธเศรษฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์มนุษยนิยม และเศรษฐกิจชุมชน

1.2 เอกสารหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิต ที่ใช้ในการวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิตในปัจจุบันที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยศึกษาเอกสารหลักสูตรของมหาวิทยาลัยที่มีแผนงานจะทำการสอน หรือได้เริ่มนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาบรรจุไว้ในหลักสูตรในปัจจุบัน ทั้งที่เป็นวิชาเลือก หรือเป็นส่วนหนึ่งของวิชาที่สอน ประกอบด้วย เอกสารหลักสูตรของมหาวิทยาลัยของรัฐ และเอกชน ดังนี้

- มหาวิทยาลัยของรัฐ 7 แห่ง ประกอบด้วย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

มหาวิทยาลัยทักษิณ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

- มหาวิทยาลัยเอกชน 2 แห่ง ประกอบด้วย

มหาวิทยาลัยรังสิต

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

2. ประเภทข้อมูลบุคคล ได้แก่

2.1 ผู้ให้ข้อมูลเรื่องสภาพการเรียนการสอนในหลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิตที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง และกระบวนการเรียนการสอนที่ใช้ในปัจจุบัน จากมหาวิทยาลัยที่มีแผนงานจะทำการสอน หรือได้เริ่มนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาบรรจุไว้ในหลักสูตรในปัจจุบันทั้งที่เป็นวิชาเลือก หรือเป็นส่วนหนึ่งของวิชาที่สอน ได้แก่

- มหาวิทยาลัยของรัฐ 7 แห่ง ประกอบด้วย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

มหาวิทยาลัยทักษิณ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

- มหาวิทยาลัยเอกชน 2 แห่ง ประกอบด้วย

มหาวิทยาลัยรังสิต

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

จากมหาวิทยาลัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลเรื่องสภาพการเรียนการสอนเศรษฐศาสตรบัณฑิตในปัจจุบัน โดยศึกษาจากกลุ่มบุคคล ดังนี้

2.1.1 ผู้บริหารหลักสูตร หรือผู้เกี่ยวข้องกับหลักสูตรที่สามารถให้ข้อมูลได้ เช่น ประธานหลักสูตร หัวหน้าภาค หรือหัวหน้าโปรแกรมวิชาเศรษฐศาสตรในมหาวิทยาลัย จำนวน 9 คน ประกอบด้วย ผู้ให้ข้อมูลจากมหาวิทยาลัยของรัฐ และเอกชนตามรายชื่อมหาวิทยาลัยดังกล่าว มหาวิทยาลัยละ 1 คน

2.1.2 อาจารย์ผู้สอนประจำหลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิตในมหาวิทยาลัยที่มีแผนงานจะทำการสอน หรือได้เริ่มนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาบรรจุไว้ในหลักสูตรในปัจจุบันทั้งที่เป็นวิชาเลือก หรือเป็นส่วนหนึ่งของวิชาสอน จำนวน 47 คน โดยผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างดังนี้

- อาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยของรัฐ ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยของรัฐ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างอาจารย์ผู้สอนเศรษฐศาสตร์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ที่ใช้ในการสอบถามเพื่อศึกษาสภาพการเรียนการสอนเศรษฐศาสตร์บัณฑิตในปัจจุบัน

มหาวิทยาลัยของรัฐ	กลุ่มประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	65	12	20
2. มหาวิทยาลัยรามคำแหง	49	10	20
3. มหาวิทยาลัยแม่โจ้	19	4	20
4. มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	4	1	20
5. มหาวิทยาลัยทักษิณ	5	1	20
6. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	15	3	20
รวม	175	35	20

- อาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยเอกชน ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยเอกชน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างอาจารย์ผู้สอนเศรษฐศาสตร์ในมหาวิทยาลัยเอกชน ที่ใช้ในการสอบถามเพื่อศึกษาสภาพการเรียนการสอนเศรษฐศาสตร์บัณฑิตในปัจจุบัน

มหาวิทยาลัยเอกชน	กลุ่มประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
1. มหาวิทยาลัยรังสิต	8	2	20
2. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	8	2	20
รวม	16	4	20

- ส่วนอาจารย์ผู้สอนประจำหลักสูตรในมหาวิทยาลัยราชภัฏ ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยผู้วิจัยแบ่งกลุ่มมหาวิทยาลัยตามภูมิภาค ดังนี้

- 1) มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภาคเหนือ
- 2) มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 3) มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภาคกลาง

4) มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภาคใต้

จากนั้นผู้วิจัยทำการสุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏจากแต่ละกลุ่มเข้ามาเป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย กลุ่มภูมิภาคละ 1 สถาบัน ได้มหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 4 แห่ง จากมหาวิทยาลัยราชภัฏทั้ง 4 แห่ง ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างอาจารย์ผู้สอน สถาบันละ 2 คน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างอาจารย์ผู้สอนเศรษฐศาสตร์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ใช้ในการสอบถามเพื่อศึกษาสภาพการเรียนรู้การสอนเศรษฐศาสตร์บัณฑิตในปัจจุบัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏ	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1. มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภาคเหนือ 1 แห่ง	2
2. มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1 แห่ง	2
3. มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภาคกลาง 1 แห่ง	2
4. มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภาคใต้ 1 แห่ง	2
รวม	8

2.2 ผู้ให้ข้อมูลลักษณะ และแนวปฏิบัติในการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในสังคมปัจจุบัน จำนวน 13 คน ประกอบด้วย

2.2.1 ผู้ให้ข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และมีการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงโดยตรงในปัจจุบัน ผู้วิจัยคัดเลือกตัวแทน จำนวน 5 คน โดยจำแนกเป็นบุคคลที่มีการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในระดับรากหญ้า ธุรกิจชุมชน ธุรกิจ SME บริษัทจดทะเบียน หรือธุรกิจขนาดกลาง และกลุ่มอุตสาหกรรมหรือธุรกิจขนาดใหญ่

โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้

1) เป็นบุคคล หรือธุรกิจที่ได้รับรางวัลและการยกย่องประกาศเกียรติคุณในระดับประเทศและ/หรือระดับโลก และ/หรือ

2) เป็นบุคคล หรือธุรกิจที่มีความเข้าใจและปฏิบัติตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และ/หรือ

3) เป็นกรณีศึกษาตัวอย่างของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.2.2 กลุ่มบุคคลที่มีความคาดหวังต่อคุณลักษณะบัณฑิต โดยเกี่ยวข้องเป็นหน่วยงานผู้ใช้บัณฑิตทั้งภาครัฐและเอกชน ผู้วิจัยคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง จากผู้เชี่ยวชาญในสาขาอาชีพต่างๆ โดยเป็นประธานกรรมการสมาคม/ประธานสภา อธิบดี ผู้อำนวยการ หัวหน้าหน่วยงาน หรือผู้รับผิดชอบในหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน จำนวน 8 คน จากหน่วยงานต่างๆ

ดังนี้ คือ สมาคมธนาคารไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมบริษัทหลักทรัพย์ สมาคมบริษัทเงินทุน สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กรมการประกันภัย และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

2.3 กลุ่มตัวอย่างในการพัฒนาแนวทางการปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิตที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Purposive Sampling) แบ่งเป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา และนักวิชาการด้านเศรษฐศาสตร์ จำนวน 25 ท่าน ตามเกณฑ์คุณสมบัติ ดังนี้

2.3.1 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางด้านเศรษฐศาสตร์ และการศึกษา เป็นผู้สอนวิชาเศรษฐศาสตร์ในระดับอุดมศึกษา จำนวน 15 ท่าน โดยมีคุณสมบัติดังนี้

- 1) มีคุณวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป
- 2) มีประสบการณ์ทางการสอนวิชาเศรษฐศาสตร์ในระดับอุดมศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี
- 3) มีประสบการณ์ด้านการบริหารสถาบันอุดมศึกษา และ/หรือมีหน้าที่รับผิดชอบ และ/หรือมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง และ/หรือมีผลงานวิจัย ตำรา เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียง

2.3.2 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางด้านเศรษฐศาสตร์ ในหน่วยงานของรัฐและเอกชน จำนวน 10 ท่าน โดยมีคุณสมบัติดังนี้

- 1) มีคุณวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป
- 2) มีประสบการณ์ทำงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย และการดำเนินการด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ไม่น้อยกว่า 5 ปี
- 3) มีหน้าที่รับผิดชอบ และ/หรือมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง

2.4 กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความเป็นไปได้ และความเหมาะสมของร่างแนวทางการปฏิรูปหลักสูตร จำนวน 5 ท่าน ที่ทำการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ตามคุณสมบัติ ดังนี้

- 1) มีคุณวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป
- 2) มีประสบการณ์ทางการสอนวิชาเศรษฐศาสตร์ในระดับอุดมศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี
- 3) มีประสบการณ์ด้านการบริหารสถาบันอุดมศึกษา และ/หรือ มีหน้าที่รับผิดชอบและ/หรือมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงและ/หรือมีผลงานวิจัย ตำรา เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ 4 สรุปกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

	ประเภท	จำนวน	ผลที่ได้รับ
ข้อมูลเอกสาร	ตำรา หนังสือ บทความ วารสาร งานวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการปฏิรูป แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง พุทธเศรษฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์มนุษยนิยม และเศรษฐกิจชุมชน		กรอบแนวคิดในการวิจัย
	- เอกสารหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิตของ มหาวิทยาลัยของรัฐ 7 แห่ง มหาวิทยาลัยเอกชน 2 แห่ง	จำนวน 9 แห่ง	สภาพการเรียนการสอนในหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิตที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
	- เอกสารที่นำเสนอแนวคิดและประสบการณ์ของผู้ที่นำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต		ลักษณะ และแนวปฏิบัติในการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในสังคมปัจจุบัน
ข้อมูลบุคคล	- ผู้บริหารหลักสูตร หรือผู้เกี่ยวข้องกับหลักสูตรที่สามารถให้ข้อมูลได้ เช่น ประธานหลักสูตร หัวหน้าภาค หัวหน้าโปรแกรมวิชา เศรษฐศาสตร์ จาก มหาวิทยาลัยของรัฐ 7 แห่ง มหาวิทยาลัยเอกชน 2 แห่ง	จำนวน 9 คน	สภาพการเรียนการสอนในหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิตที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง และกระบวนการเรียนการสอนที่ใช้ในปัจจุบัน
	- อาจารย์ผู้สอนประจำหลักสูตรเศรษฐศาสตร์ จาก มหาวิทยาลัยของรัฐ 6 แห่ง มหาวิทยาลัยเอกชน 2 แห่ง มหาวิทยาลัยราชภัฏ 4 แห่ง	จำนวน 47 คน	

ตารางที่ 4 สรุปกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย (ต่อ)

	ประเภท	จำนวน	ผลที่ได้รับ
ข้อมูลบุคคล	<p>- ผู้ให้ข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยจำแนกเป็น</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) บุคคลที่มีการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในระดับรากหญ้า 2) ธุรกิจชุมชน 3) ธุรกิจ SME 4) บริษัทจดทะเบียน หรือธุรกิจขนาดกลาง 5) กลุ่มอุตสาหกรรมหรือธุรกิจขนาดใหญ่ 	จำนวน 5 คน	ลักษณะ และแนวปฏิบัติในการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในสังคมปัจจุบัน
	<p>- กลุ่มบุคคลที่มีความคาดหวังต่อคุณลักษณะบัณฑิต โดยเกี่ยวข้องเป็นหน่วยงานผู้ใช้บัณฑิตทั้งภาครัฐและเอกชน โดยเป็นประธานกรรมการสมาคม/ประธานสภา อธิบดี ผู้อำนวยการ หัวหน้าหน่วยงาน หรือผู้รับผิดชอบในหน่วยงาน ดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) สมาคมธนาคารไทย 2) สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย 3) สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย 4) สมาคมบริษัทหลักทรัพย์ 5) สมาคมบริษัทเงินทุน 6) สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง 7) กรมการประกันภัย 8) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 	จำนวน 8 คน	ลักษณะ และแนวปฏิบัติในการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในสังคมปัจจุบัน
	<p>- กลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางด้านเศรษฐศาสตร์ และการศึกษา เป็นผู้สอนวิชาเศรษฐศาสตร์ในระดับอุดมศึกษา</p> <p>- กลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางด้านเศรษฐศาสตร์ ในหน่วยงานของรัฐและเอกชน</p>	จำนวน 15 คน จำนวน 10 คน	ข้อมูลในการร่างแนวทางในการปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิตที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
	<p>- กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความเป็นไปได้ และความเหมาะสมของร่างแนวทางการปฏิรูปหลักสูตร</p>	จำนวน 5 คน	แนวทางในการปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิตที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

ประเภทที่ 1 แบบวิเคราะห์เอกสาร มี 3 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดเศรษฐศาสตร์กระแสทางเลือก

ชุดที่ 2 แบบวิเคราะห์ข้อมูลเอกสารหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิตในประเทศไทย ในประเด็นความสอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

ชุดที่ 3 แบบวิเคราะห์ข้อมูลเอกสารที่นำเสนอความคิดและประสบการณ์ของผู้เขียน โดยตรงในประเด็นการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและการทำงาน

ประเภทที่ 2 แบบสัมภาษณ์ มี 3 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารหลักสูตร หรือผู้เกี่ยวข้องกับหลักสูตรที่สามารถให้ข้อมูลได้ เช่น คณบดี รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ประธานหลักสูตร หัวหน้าภาค หรือหัวหน้าโปรแกรมวิชาเศรษฐศาสตร์ของสถาบันการศึกษา เพื่อสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนในปัจจุบัน ในประเด็นความสอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และมีการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงโดยตรงในปัจจุบัน

ชุดที่ 3 แบบสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลที่มีความคาดหวังต่อคุณลักษณะบัณฑิต โดยเกี่ยวข้องเป็นหน่วยงานผู้ใช้บัณฑิตทั้งภาครัฐและเอกชน

ประเภทที่ 3 แบบสอบถามอาจารย์ผู้สอนเศรษฐศาสตร์ เพื่อสอบถามเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนในปัจจุบัน ในประเด็นความสอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

ประเภทที่ 4 แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม เพื่อศึกษาวิเคราะห์แนวโน้มหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิต ด้วยระเบียบวิธีวิจัยอนาคต คือ การวิจัยอนาคตแบบ EDFR ประกอบด้วย

ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์เดลฟายรอบที่ 1 สำหรับการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ได้จัดแนวการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยผู้วิจัยนำข้อมูลที่สรุปได้จากขั้นตอนที่ 1 ถึงขั้นตอนที่ 4 มาเป็นแนวทางในการกำหนดคำถามในประเด็นแนวทางการปฏิรูปหลักสูตร ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญที่สัมภาษณ์ จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ หน่วยงานที่สังกัดและตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลแนวทางการปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิตที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง โดยกำหนดประเด็นคำถามปลายเปิดจำนวน 6 ข้อ

ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามเดลฟายรอบที่ 2 สร้างขึ้นโดยมีการจัดระบบ และโครงสร้างคำถามเพื่อให้ได้ข้อมูลที่กระชับตามวัตถุประสงค์การวิจัย มีคำถามที่ดี โดยมีจำนวนที่เหมาะสม แสดงโครงสร้างอย่างชัดเจนพอสมควร เพื่อให้ผู้ตอบมองเห็นภาพรวมในการให้ข้อมูล ซึ่งได้มาจาก

การวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ในรอบที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับภาพรวมของแนวโน้มและโอกาสที่จะเกิดขึ้นในอนาคต รูปแบบคำถามที่ใช้จึงกำหนดระดับความเห็นแบบมาตรวัดอันดับจากมากที่สุดถึงน้อยที่สุด โดยแทนค่าด้วยตัวเลขจาก 5 4 3 2 และ 1 ตามลำดับดังนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมและเป็นไปได้	มากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมและเป็นไปได้	มาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสมและเป็นไปได้	ปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสมและเป็นไปได้	น้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสมและเป็นไปได้	น้อยที่สุด

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน เป็นต้น

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางการปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิตที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วยคำถามทั้งหมด 6 ส่วน ดังนี้

(1) แนวทางการกำหนดนโยบายระดับประเทศในการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาจัดทำเป็นหลักสูตรอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม

(2) แนวทางการสร้างระบบสนับสนุนที่เอื้อต่อการพัฒนาหลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิตที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ การสร้างเครือข่ายผู้สอนและรูปแบบหรือชุดการเรียนรู้ที่มีมาตรฐาน เป็นต้น

(3) เป้าหมาย ปรัชญา และวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิตที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

(4) โครงสร้างของหลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิตที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

(5) กระบวนการจัดการเรียนการสอน

(6) การบริหารหลักสูตรในระดับสถาบันการศึกษาได้แก่ โครงสร้างองค์กร การบริหารบุคลากร การบริหารงบประมาณ และระบบสนับสนุนการเรียนการสอน และการวิจัยในศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

จากคำตอบของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 2 ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน และพิสัยระหว่างควอไทล์ แล้วแสดงตำแหน่งของมัธยฐาน พิสัยระหว่างควอไทล์ และตำแหน่งคะแนนที่

ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนตอบในรอบที่ 2 ของแต่ละข้อคำถาม เพื่อจัดทำเป็นแบบสอบถามในรอบที่ 3 ต่อไป

ชุดที่ 3 แบบสอบถามเดลฟายรอบที่ 3 เป็นแบบสอบถามที่พัฒนาจากแบบสอบถามเดลฟายรอบที่ 2 ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยพิจารณาจากผลการวิเคราะห์ค่าของคำตอบที่ได้ทางสถิติ และปรับแก้ไขคำถามที่ไม่ชัดเจนให้ตรงประเด็นมากขึ้น โดยในชุดที่ 3 ได้เพิ่มการแสดงตำแหน่งมัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและคำตอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนในแต่ละข้อ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้เชี่ยวชาญใช้ในการพิจารณาดัดสินใจในการตอบแบบสอบถามเดลฟายรอบที่ 3 รวมทั้งขอให้เพิ่มเติมเหตุผลในกรณีที่คำตอบของผู้ทรงคุณวุฒิแตกต่างไปจากความคิดเห็นของกลุ่ม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย 4 ลักษณะ คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม และการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิค EDFR

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง 3 ประเภท ดังนี้

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐศาสตร์กระแสทางเลือก ได้แก่ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง พุทธเศรษฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์มนุษยนิยม และเศรษฐกิจชุมชน

1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิตในประเทศไทย เพื่อสำรวจสภาพการเรียนการสอนในปัจจุบัน ในประเด็นความสอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

1.3 เอกสารที่นำเสนอความคิด และประสบการณ์ของผู้เขียนโดยตรง ในประเด็นการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและการทำงาน

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ 3 กลุ่มบุคคล ดังนี้

2.1 ผู้บริหารหลักสูตร หรือผู้เกี่ยวข้องกับหลักสูตรที่สามารถให้ข้อมูลได้ เช่น คณบดี รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ประธานหลักสูตร หัวหน้าภาค หรือหัวหน้าโปรแกรมวิชาเศรษฐศาสตร์ของสถาบันการศึกษา โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview)

2.2 กลุ่มบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และมีการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงโดยตรงในปัจจุบัน โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview)

2.3 กลุ่มบุคคลที่มีความคาดหวังต่อคุณลักษณะบัณฑิต โดยเกี่ยวข้องเป็นหน่วยงานผู้ใช้บัณฑิตทั้งภาครัฐและเอกชน โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสอบถามอาจารย์ผู้สอนวิชาเศรษฐศาสตร์ โดยใช้แบบสอบถาม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ด้วยเทคนิคการวิจัยแบบ EDFR มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

4.1 กำหนดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ โดยติดต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถาม อธิบายรายละเอียดที่วิจัย ได้แก่ วัตถุประสงค์การวิจัย ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย และประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย พร้อมทั้งนัดหมายวัน เวลาสัมภาษณ์

4.2 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 25 ท่าน ตามวัน เวลาที่นัดหมาย โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นรายบุคคล ทั้งการสัมภาษณ์โดยตรง และสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ โดยมีเอกสารประกอบและบันทึกเทป การสัมภาษณ์เป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง มีแนวคำถามให้ผู้ให้ข้อมูล เพื่อจะได้เตรียมตัวล่วงหน้า

4.3 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาสรุป วิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถามเดลฟายในรอบที่ 2

4.4 นำแบบสอบถาม EDFR ในรอบที่ 2 ที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตอบโดยการนำส่งด้วยตนเอง และนำส่งทางไปรษณีย์ และใช้โทรศัพท์ติดตามภายหลังจากที่ส่งไป 1 สัปดาห์ พร้อมทั้งแจ้งวันที่จะขอแบบสอบถามคืน หลังจากนั้น 2 สัปดาห์จะเริ่มติดตามแบบสอบถามคืน โดยการไปรับเอง และให้ผู้เชี่ยวชาญส่งกลับทางไปรษณีย์

4.5 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามรอบที่ 2 มาหาค่ามัธยฐาน ฐานนิยม และพิสัยระหว่างควอไทล์ เพื่อสร้างเป็นแบบสอบถาม EDFR ในรอบที่ 3

4.6 นำแบบสอบถาม EDFR ในรอบที่ 3 ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตอบ หลังจากนั้นประมาณ 2 สัปดาห์ จึงติดตามแบบสอบถามคืน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน ฐานนิยม และพิสัยระหว่างควอไทล์ เพื่อวิเคราะห์และสรุปผลนำมาเขียนเป็นความเรียง

4.7 นำผลสรุปที่ได้มาจัดทำร่างแนวทางการปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิตที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวางแผนการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเอกสาร ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อสรุปประเด็นสำคัญที่จะนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบในการปฏิรูปหลักสูตร ดังต่อไปนี้

1.1 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้เศรษฐศาสตร์กระแสทางเลือก ผู้วิจัยวิเคราะห์และสังเคราะห์โดยการรวบรวมเนื้อหาสาระที่แยกแยะไว้แล้วให้ชัดเจนขึ้น ดังที่ สุภางค์ จันทวานิช (2546) สรุปไว้ ดังนี้

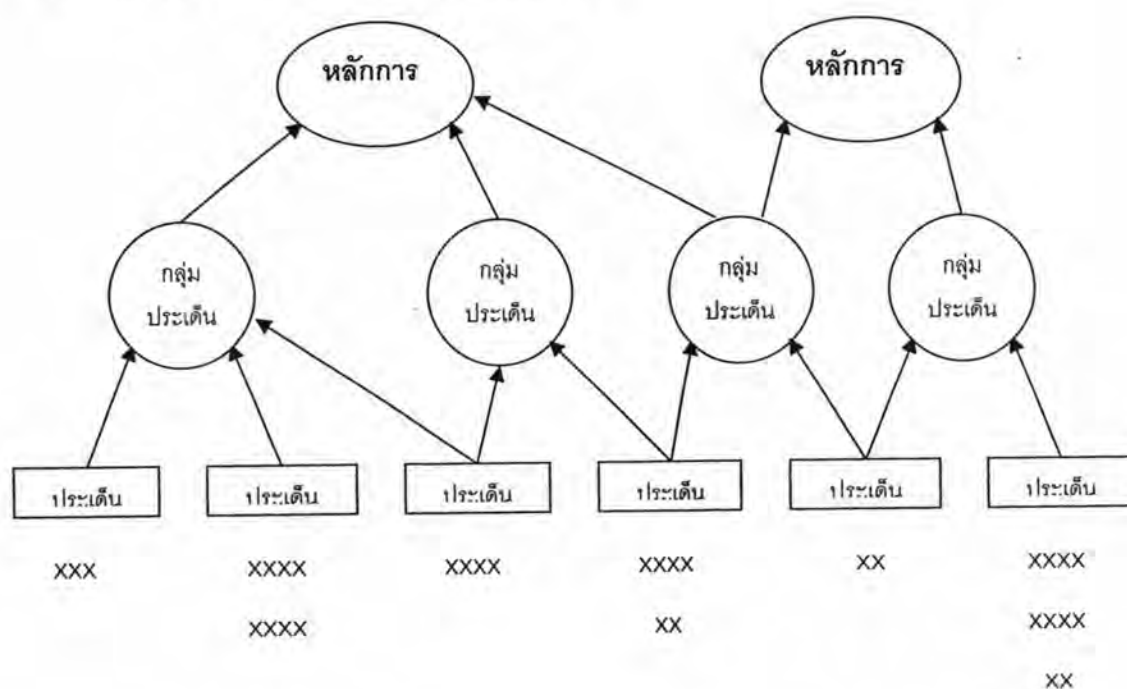
1.1.1 การสังเคราะห์ โดยจำแนกชนิดของข้อมูล (Typological analysis) เป็นการจัดข้อมูลเป็นหมวดหมู่หรือประเภท โดยใช้เกณฑ์ตามคุณลักษณะที่ข้อมูลนั้นมีอยู่เป็นตัวจำแนก

1.1.2 การสังเคราะห์โดยการสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Analytic induction) เป็นการหาลักษณะร่วมของรูปธรรม จากแหล่งข้อมูลจำนวนหนึ่ง เพื่อสรุปลักษณะของรูปธรรมนั้น และสามารถชักล่าวอ้างถึงความจริงทั่วไป

1.1.3 การสังเคราะห์โดยการเปรียบเทียบข้อมูล (Constant Comparison) เป็นการนำข้อมูลที่ได้แยกแยะไว้ มารวมเข้าด้วยกันใหม่ โดยสร้างข้อสรุปจากการเปรียบเทียบคุณลักษณะของข้อมูล เป็นการสร้างภาพใหม่ของเหตุการณ์หรือข้อมูล

ในกระบวนการสังเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย การเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้ และมีความชัดเจน การตรวจสอบข้อมูล หลังจากนั้นนำมาจัดเรียงกลุ่มประเด็น สรุปรวมกลุ่มประเด็น เพื่อสรุปเป็นหลักการของแต่ละแนวคิด (Mcmillan and Schumacher, 1993 อ้างถึงใน สุวิมล ณะผลเลิศ , 2547) ดังแผนภาพกระบวนการสังเคราะห์ข้อมูล

แผนภาพที่ 4 กระบวนการสังเคราะห์ข้อมูล

จากแนวทางการวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้ภาพแนวคิดเศรษฐศาสตร์กระแสทางเลือก ที่มีหลักการสำคัญในทิศทางเดียวกับแนวคิดเศรษฐกิจ

พอเพียง โดยนำหลักการในการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูล มาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ โดยมีละเอียดของการวิเคราะห์ดังนี้

1) คัดเลือกเอกสาร โดยมีเกณฑ์พิจารณา คือ มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียง พุทธเศรษฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์มนุษยนิยม และเศรษฐกิจชุมชน

2) จากนั้นผู้วิจัยวางเค้าโครงการพิจารณาเนื้อหาโดยแบ่งออกเป็น 4 ประเด็น คือ

1. แนวคิดเชิงทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์
2. องค์ประกอบสำคัญของแนวคิด
3. การประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน
4. การประยุกต์ใช้ในภาคเศรษฐกิจต่างๆ ทั้งภาคการเงิน ภาคการเกษตร ภาค

ธุรกิจอุตสาหกรรม และภาคต่างประเทศ

3) อ่านเอกสารเพื่อสรุปประเด็นกลุ่มคำของแต่ละข้อความ และจัดกลุ่มประเด็นของกลุ่มคำ โดยพิจารณาคำหลักที่เกี่ยวข้อง คือ

- คุณลักษณะของความพอเพียง 3 ประการ คือ

1. ความพอประมาณ
2. ความมีเหตุผล
3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดี

- เงื่อนไขของความพอเพียง 2 เงื่อนไข คือ

1. ความรู้
2. คุณธรรม

4) วิเคราะห์แนวคิดเศรษฐศาสตร์กระแสทางเลือกแต่ละแนวคิด โดยในแต่ละเค้าโครงการพิจารณา เช่น แนวคิดเชิงทฤษฎี ผู้วิจัยวิเคราะห์เนื้อหาใน 5 ประเด็น คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี ความรู้ และคุณธรรม

5) สังเคราะห์แนวคิดเศรษฐศาสตร์กระแสทางเลือก ผู้วิจัยหาลักษณะร่วมของแต่ละแนวคิดตามเค้าโครง และประเด็นที่วางไว้

(ตัวอย่างการวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดเศรษฐศาสตร์กระแสทางเลือกในภาคผนวก ข.)

1.2 ผู้วิจัยวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ โดยการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อสรุปประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับสภาพการจัดการศึกษาหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิต ซึ่งเป็นการดำเนินการนำเอกสารที่ได้มาจัดลำดับหมวดหมู่ เปรียบเทียบ และวิเคราะห์ ซึ่งในการวิเคราะห์ข้อมูลมีวิธีการดำเนินการ โดยการปรับข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ และคัดเลือกข้อมูลให้

ถูกต้อง และชัดเจน รวมทั้งจัดลำดับ หาความหมาย และหาความสัมพันธ์ของข้อมูล (นิศา ชูโต, 2545) โดยมีแนวทางดังนี้

- การลดทอนข้อมูลเอกสารหลักสูตร โดยการเลือก การทำให้ชัดเจน การปรับให้เข้าใจง่าย การจับสาระสำคัญ และการบันทึกข้อมูลในลักษณะเขียนให้ชัดเจนขึ้น
- การจัดระเบียบข้อมูลเอกสารหลักสูตร คือ การจัดกระทำข้อมูลที่วิเคราะห์และลดทอนแล้ว มาจัดลำดับเนื้อหาก่อนหลัง แล้วนำเสนอข้อมูลให้มีความต่อเนื่องเป็นลำดับ
- การสรุปความ เป็นการสังเคราะห์ ประติดปะต่อข้อสรุปย่อยๆ ในช่วงแรกเข้าด้วยกันเป็นข้อสรุป และตรวจสอบยืนยันเป็นผลสรุป

1.3 วิเคราะห์เนื้อหาจากข้อมูลเอกสารที่นำเสนอความคิด และประสบการณ์ของผู้เขียนโดยตรงในประเด็นการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและการทำงาน

2. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลเพิ่มเติมในการ สรุปเป็นกรอบแนวทางการปฏิรูปหลักสูตร

2.1 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้สัมภาษณ์ผู้บริหารหลักสูตร หรือผู้เกี่ยวข้องกับหลักสูตรที่สามารถให้ข้อมูลได้ เช่น คณบดี รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ประธานหลักสูตร หัวหน้าภาค หรือหัวหน้าโปรแกรมวิชาเศรษฐศาสตร์ของสถาบันการศึกษา ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ศึกษาข้อมูลสภาพการจัดการศึกษาหลักสูตรเศรษฐศาสตร์ เพิ่มเติมจากการศึกษาข้อมูลเอกสาร โดยการวิเคราะห์เนื้อหา สรุปประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับสภาพการจัดการศึกษาหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิตที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 วิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ กลุ่มบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และมีการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงโดยตรงในปัจจุบัน และกลุ่มบุคคลที่มีความคาดหวังต่อคุณลักษณะบัณฑิต โดยเกี่ยวข้องเป็นหน่วยงานผู้ใช้บัณฑิตทั้งภาครัฐ และเอกชน เพื่อให้ได้ลักษณะ และแนวปฏิบัติในการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในสังคมปัจจุบัน

3. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษาหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิตที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยวิเคราะห์แบบสอบถามโดยวิเคราะห์เนื้อหา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. การวิเคราะห์แนวทางการปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิต ผู้วิจัยศึกษา และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยอนาคต คือ การวิจัยอนาคตแบบ EDFR ซึ่งมีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ และวิเคราะห์ความคิดเห็นเบื้องต้นเกี่ยวกับแนวทางการปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิต จากการสัมภาษณ์ ในรอบที่ 1 ด้วยการสรุปวิเคราะห์ และนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามเดลฟายในรอบที่ 2

4.2 รอบที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของ Likert scale ดังนี้

5	หมายถึง	ข้อความนั้นมีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่สุด
4	หมายถึง	ข้อความนั้นมีแนวโน้มเป็นไปได้มาก
3	หมายถึง	ข้อความนั้นมีแนวโน้มเป็นไปได้ปานกลาง
2	หมายถึง	ข้อความนั้นมีแนวโน้มเป็นไปได้น้อย
1	หมายถึง	ข้อความนั้นมีแนวโน้มเป็นไปได้น้อยที่สุด

ผู้วิจัยนำคำตอบของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่ามัธยฐาน และพิสัยระหว่างควอไทล์ แล้วแสดงตำแหน่งมัธยฐาน พิสัยระหว่างควอไทล์ และตำแหน่งคะแนนที่ผู้เชี่ยวชาญตอบ จัดทำเป็นแบบสอบถามในรอบที่ 3

4.3 จัดส่งแบบสอบถามเดลฟายรอบ 3 ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาอีกรอบหนึ่ง เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับมา ผู้วิจัยนำไปวิเคราะห์ทางสถิติอีกครั้ง และสรุปอภิปรายตามกระบวนการวิจัยเพื่อนำมาร่างเป็นแนวทางในการปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิตที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง โดยแปลผลตามเกณฑ์ดังนี้

4.3.1 ค่ามัธยฐาน (Median) ที่คำนวณได้มีความหมายดังนี้

- ค่ามัธยฐานต่ำกว่า 1.50 หมายความว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นต่อข้อความนั้นในระดับน้อยที่สุด
- ค่ามัธยฐานอยู่ในช่วง 1.50 ถึง 2.49 หมายความว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นต่อข้อความนั้นในระดับน้อย
- ค่ามัธยฐานอยู่ในช่วง 2.50 ถึง 3.49 หมายความว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นต่อข้อความนั้นในระดับพอสมควร
- ค่ามัธยฐานอยู่ในช่วง 3.50 ถึง 4.49 หมายความว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นต่อข้อความนั้นในระดับมาก

- ค่ามัธยฐานสูงกว่า 4.50 ขึ้นไป หมายความว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นต่อข้อความนั้นในระดับมากที่สุด

4.3.2 พิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range)

ผู้วิจัยหาค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ โดยการคำนวณหาค่าความแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่ 3 กับควอไทล์ที่ 1 ถ้าพิสัยระหว่างควอไทล์ของข้อความมีค่าไม่เกิน 1.50 แสดงว่าทัศนคติของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้นสอดคล้องกัน แต่ถ้ามีค่ามากกว่า 1.50 แสดงว่าทัศนคติของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้นไม่สอดคล้องกัน

4.3.3 ความแตกต่างระหว่างมัธยฐาน (Median) กับฐานนิยม (Mode)

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการตัดสินข้อความที่มีความแตกต่างกันระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม ไม่เกิน 1 แสดงว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกับข้อความนั้น

การสรุปผล และการอภิปรายผลการวิจัย ผู้วิจัยนำข้อความที่ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นที่มีผลการคำนวณได้ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป มีความสอดคล้องในแต่ละข้อความจากค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.50 และค่าฐานนิยม (Mode) ลบด้วยค่ามัธยฐาน (Median) ไม่เกิน 1 ตามแนวทางการเน้นแนวโน้มที่เป็นไปได้สูง ของจุมพล พูลภัทรชีวิน (2536) จากนั้นผู้วิจัยนำข้อความนั้นมาประกอบการร่างแนวทางการปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิต

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) เพื่อนำเสนอแนวทางการปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิตที่สอดคล้องกับแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีขั้นตอนดำเนินการวิจัย 7 ขั้นตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัย

ในขั้นนี้ ผู้วิจัยทำการกำหนดกรอบการศึกษาวิจัย โดยมุ่งเน้นการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน ที่พัฒนาทักษะการคิด แนวคิดทฤษฎีทางด้านเศรษฐศาสตร์ แนวคิดทฤษฎีเศรษฐศาสตร์กระแสทางเลือก นโยบายทางการศึกษา และนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ จากนั้นนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดเศรษฐศาสตร์กระแสทางเลือก

ในขั้นนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดเศรษฐศาสตร์กระแสทางเลือก เพื่อเป็นองค์ความรู้ในการปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิต ดำเนินการดังนี้

1. สืบค้น และรวบรวมเอกสาร ที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐศาสตร์กระแสทางเลือก โดยผู้วิจัยสืบค้นข้อมูลชื่อเรื่อง ด้วยคำสำคัญ "เศรษฐกิจพอเพียง" "พุทธเศรษฐศาสตร์" และ "เศรษฐกิจ

ชุมชน" เพื่อสำรวจจำนวนและประเภทของเอกสาร และคัดเลือกเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด เศรษฐกิจพอเพียง พุทธเศรษฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์มนุษยนิยม และเศรษฐกิจชุมชน ได้ข้อมูล ประเภทต่างๆ ได้แก่ ตำรา หนังสือ บทความ วารสาร งานวิจัย และวิทยานิพนธ์

2. วิเคราะห์เนื้อหาเพื่อแยกแยะ และสรุปประเด็นสำคัญของแต่ละแนวคิด โดยผู้วิจัยทำการรวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ แล้วบันทึกข้อมูลที่สรุปได้ลงในแบบวิเคราะห์เอกสาร โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามขั้นตอนของสูกางค์ จันทวานิช (2547: 146-148) ดังนี้

2.1 ตั้งกฎเกณฑ์สำหรับการคัดเลือกเอกสาร และหัวข้อที่ทำการวิเคราะห์

2.2 วางเค้าโครงของข้อมูล โดยการทำรายชื่อคำ หรือข้อความในเอกสารที่จะนำมาวิเคราะห์แล้วแบ่งไว้เป็นประเภท (categories) เพื่อให้การวิเคราะห์มีความสม่ำเสมอ และตัดสินใจได้ว่าจะดึงคำหรือข้อความใดออกมาจากเอกสาร และจะทิ้งคำหรือข้อความใดออกไป

2.3 คำนึงถึงบริบท (context) หรือสภาพแวดล้อมประกอบของข้อมูลเอกสารที่นำมาวิเคราะห์ เช่น ใครเป็นผู้เขียน เขียนให้ใครอ่าน ช่วงเวลาที่เขียนเป็นอย่างไร

2.4 วิเคราะห์เนื้อหาโดยกระทำกับเนื้อหาที่ปรากฏ (manifest content) ในเอกสาร มากกว่ากระทำกับเนื้อหาที่ซ่อนอยู่ (latent content) โดยวัดความถี่ของคำหรือข้อความในเอกสารที่มีอยู่ ไม่ใช่คำหรือข้อความที่ผู้วิจัยตีความได้

3 สังเคราะห์ข้อมูล โดยการรวบรวมเนื้อหาสาระที่แยกแยะไว้แล้วให้ชัดเจนขึ้น ดังวิธีการที่สูกางค์ จันทวานิช (2546) สรุปไว้ ดังนี้

3.1 การสังเคราะห์ โดยจำแนกชนิดของข้อมูล (Typological analysis) เป็นการจัดข้อมูลเป็นหมวดหมู่หรือประเภท โดยใช้เกณฑ์ตามคุณลักษณะที่ข้อมูลนั้นมีอยู่เป็นตัวจำแนก

3.2 การสังเคราะห์โดยการเปรียบเทียบข้อมูล (Constant Comparison) เป็นการนำข้อมูลที่ได้แยกแยะไว้ มารวมเข้าด้วยกันใหม่ โดยสร้างข้อสรุปจากการเปรียบเทียบคุณลักษณะของข้อมูล เป็นการสร้างภาพใหม่ของเหตุการณ์หรือข้อมูล

3.3 การสังเคราะห์โดยการสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Analytic induction) เป็นการหาลักษณะร่วมของรูปธรรม จากแหล่งข้อมูลจำนวนหนึ่ง เพื่อสรุปลักษณะของรูปธรรมนั้น และสามารถชักกล่าวอ้างถึงความจริงทั่วไป

จากแนวทางดังกล่าว ผู้วิจัยทำการคัดเลือกเอกสารที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการวิจัย จากนั้นวิเคราะห์และสังเคราะห์ โดยคำนึงถึงประเด็นที่จะให้ทราบถึงองค์ความรู้ทางด้านเศรษฐศาสตร์ในกระแสทางเลือกต่างๆ ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

- คัดเลือกเอกสาร โดยมีเกณฑ์พิจารณา คือ มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียง พุทธเศรษฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์มนุษยนิยม และเศรษฐกิจชุมชน

- จากนั้นผู้วิจัยวางเค้าโครงการพิจารณาเนื้อหาโดยแบ่งออกเป็น 4 ประเด็น คือ

- 1) แนวคิดเชิงทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์
- 2) องค์ประกอบสำคัญของแนวคิด
- 3) การประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน
- 4) การประยุกต์ใช้ในภาคเศรษฐกิจต่างๆ ทั้งภาคการเงิน ภาคการเกษตร ภาค

ธุรกิจอุตสาหกรรม และภาคต่างประเทศ

- การจำแนกข้อมูล ผู้วิจัยทำการจำแนกข้อมูลระดับมหภาค โดยการจำแนกข้อมูลในลักษณะเหตุการณ์ว่าบ่งบอกถึงแบบแผนพฤติกรรม ความสัมพันธ์ และการสื่อความหมาย

- การเปรียบเทียบข้อมูล ผู้วิจัยแสวงหาความเหมือนและความแตกต่างของแนวคิดเศรษฐศาสตร์กระแสทางเลือกทั้ง 4 แนวคิดในประเด็นที่วางไว้

- การสร้างข้อสรุป ผู้วิจัยหาลักษณะร่วมในประเด็นต่างๆ ของแนวคิดเศรษฐศาสตร์กระแสทางเลือกทั้ง 4 แนวคิด เพื่อสรุปเป็นองค์ความรู้เศรษฐศาสตร์กระแสทางเลือกที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีคำหลักที่เกี่ยวข้อง คือ

- คุณลักษณะของความพอเพียง 3 ประการ คือ

- 1) ความพอประมาณ
- 2) ความมีเหตุผล
- 3) การมีภูมิคุ้มกันที่ดี

- เงื่อนไขของความพอเพียง 2 เงื่อนไข คือ

- 1) ความรู้
- 2) คุณธรรม

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิตที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล จากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ โดยการสำรวจเอกสารหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิตในประเทศไทย ในด้านปรัชญา จุดมุ่งหมายของหลักสูตร สาขาวิชาที่เปิดสอน โครงสร้างหลักสูตร จำนวนหน่วยกิต คำอธิบายรายวิชา และกระบวนการจัดการเรียนการสอน เพื่อสำรวจสภาพการเรียนการสอนในปัจจุบันว่าสอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงหรือไม่ เพียงใด ซึ่งในการวิเคราะห์ข้อมูลมีวิธีการดำเนินการ โดยการปรับข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ และคัดเลือกข้อมูลให้ถูกต้อง และชัดเจน รวมทั้งจัดลำดับ หาความหมาย และหาความสัมพันธ์ของข้อมูลตามแนวทางของนิศา ชูโต (2545)

1.1 ผู้วิจัยทำการสำรวจรายชื่อมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิต และมีแผนงานจะทำการสอน หรือได้เริ่มนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาบรรจุไว้ใน

หลักสูตรในปัจจุบัน ทั้งที่เป็นวิชาเลือก หรือเป็นส่วนหนึ่งของวิชาที่สอน โดยจำแนกออกเป็น มหาวิทยาลัยของรัฐ และมหาวิทยาลัยเอกชน ดังนี้

- มหาวิทยาลัยของรัฐ 7 แห่ง ประกอบด้วย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

มหาวิทยาลัยทักษิณ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

- มหาวิทยาลัยเอกชน 2 แห่ง ประกอบด้วย

มหาวิทยาลัยรังสิต

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

1.2 ทำการสืบค้นข้อมูลเอกสารหลักสูตร โดยการติดต่อขอข้อมูลจากหน่วยงาน และการสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต

1.3 ปรับข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ และคัดเลือกข้อมูลให้ถูกต้อง และชัดเจน รวมทั้ง จัดลำดับ หาความหมาย และหาความสัมพันธ์ของข้อมูล เพื่อสรุปเป็นสภาพการเรียนการสอนในปัจจุบันในประเด็นความสอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง และประเด็นที่ควรเพิ่ม

2. ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล จากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ เพื่อให้ได้สภาพการเรียนการสอน เศรษฐศาสตร์ในปัจจุบัน ว่าสอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงหรือไม่ เพียงใด ในประเด็น ดังต่อไปนี้

- ความสอดคล้องของรายวิชาที่สอนในปัจจุบันกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
- การสอดแทรกเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียงในวิชาต่างๆ
- กระบวนการเรียนการสอนในปัจจุบัน

จากประเด็นคำถามที่ผู้วิจัยกำหนด ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ โดยการสัมภาษณ์ และการใช้แบบสอบถาม ดังนี้

2.1 สัมภาษณ์ผู้บริหารหลักสูตร หรือผู้เกี่ยวข้องกับหลักสูตรที่สามารถให้ข้อมูลได้ เช่น คณบดี รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ประธานหลักสูตร หัวหน้าภาค หรือหัวหน้าโปรแกรมวิชา เศรษฐศาสตร์ เพื่อสัมภาษณ์ในเชิงลึกเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนในปัจจุบัน

2.2 สอบถามอาจารย์ผู้สอนเศรษฐศาสตร์ โดยใช้แบบสอบถาม เพื่อสำรวจความสอดคล้องของรายวิชาที่สอนกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง และการสอดแทรกเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับ

เศรษฐกิจพอเพียงในวิชาต่างๆ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ประกอบในการเสนอแนะรายวิชาที่ควรเปิดสอนให้สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์ลักษณะ และแนวปฏิบัติในการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในสังคมปัจจุบัน ดำเนินการดังนี้

1. การศึกษารวบรวมแนวคิด มุมมอง ความคาดหวัง และประสบการณ์เกี่ยวกับวิถีปฏิบัติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือจะได้รับผลกระทบจากการปฏิรูปหลักสูตร เศรษฐศาสตร์ให้สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ชุมชน และหน่วยงานผู้ใช้นิติตทั้งภาครัฐ และธุรกิจเอกชน

1.1 ศึกษา และรวบรวมเอกสารที่นำเสนอความคิดและประสบการณ์ของผู้ที่นำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต ในประเด็นการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและการทำงาน

1.2 สัมภาษณ์เชิงลึก (indepth interview) ผู้วิจัยจะใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มบุคคล โดยจำแนกเป็น

1.2.1 กลุ่มบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และมีการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงโดยตรงในปัจจุบัน โดยเฉพาะกลุ่มบุคคล ธุรกิจ และชุมชนที่โครงการจัดทำฐานข้อมูลเศรษฐกิจพอเพียง ได้จัดไว้เป็นกรณีศึกษาตัวอย่างของหลักเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งได้แบ่งประเภทของกิจกรรมเป็น 7 ประเภท คือ โครงการพระราชดำริ เกษตรกรตัวอย่าง ชุมชนต้นแบบ ธุรกิจเอกชน ธุรกิจชุมชน กลุ่มออมทรัพย์ และอื่นๆ (เช่น ปราชญ์ชาวบ้าน, ภูมิปัญญาพัฒนาชุมชนพึ่งตนเอง, กรณีศึกษา ฯ)

1.2.2 กลุ่มบุคคลที่มีความคาดหวังต่อคุณลักษณะบัณฑิต โดยเกี่ยวข้องเป็นหน่วยงานผู้ใช้นิติตทั้งภาครัฐและเอกชน ผู้วิจัยจำแนกโดยปรับจากการจัดจำแนกประเภทอุตสาหกรรมตาม International Standard Classification, (ISIC) ของ UN ซึ่งสำนักงานสถิติแห่งชาติใช้ในการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร และผู้วิจัยจำแนกประเภทสถาบันการเงินเพิ่มเติมตามการจำแนกของธนาคารแห่งประเทศไทย โดยผู้วิจัยจำแนกไว้ ดังนี้

- ภาคการเกษตร
 - เกษตรกรรม
 - การประมง
- นอกภาคการเกษตร
 - อุตสาหกรรม
 - การค้าและบริการโรงแรม และภัตตาคาร
- การเงินการธนาคาร

- ธนาคารกลาง
- ธนาคารพาณิชย์
- บริษัทเงินทุน/บริษัทหลักทรัพย์
- บริษัทประกันชีวิต
- บริษัทประกันภัย
- สถาบันการเงินอื่นๆ

- หน่วยงานราชการ

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร และการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อให้ทราบถึงประเด็นกรอบในการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในแต่ละด้าน แต่ละรูปแบบ ตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับเงื่อนไขที่ต้องเผชิญ และสรุปเป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับลักษณะ และแนวปฏิบัติในด้านต่างๆ ดังนี้

- ด้านเศรษฐกิจ โดยยึดหลัก พออยู่ พอกิน พอใช้
- ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในสังคม
- ด้านการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
- ด้านจิตใจ การพึ่งตนเอง และมีจิตสำนึกที่ดี

ขั้นตอนที่ 5 พัฒนาแนวทางในการปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิตที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

จากขั้นตอนที่ 1 ถึงขั้นตอนที่ 4 ผู้วิจัยได้ข้อมูล เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการปฏิรูปหลักสูตร โดยผู้วิจัยนำข้อมูลที่สรุปได้มาสร้างแนวคำถามในประเด็นแนวทางการปฏิรูปหลักสูตร โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยอนาคต คือ การวิจัยอนาคตแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยอนาคต ผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Purposive Sampling) โดยเป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ด้านการศึกษา และนักวิชาการด้านเศรษฐศาสตร์ จำนวน 25 ท่าน ซึ่งเป็นจำนวนที่ทำให้ความคลาดเคลื่อนลดลง (จุมพล พูลภัทรชีวิน, 2530) จำแนกเป็น 3 กลุ่ม โดยจำแนกตามเกณฑ์คุณสมบัติ ดังนี้

1.1 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางด้านเศรษฐศาสตร์ และการศึกษา เป็นผู้สอนวิชาเศรษฐศาสตร์ในระดับอุดมศึกษา จำนวน 15 ท่าน โดยมีคุณสมบัติดังนี้

- 1) มีคุณวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป

2) มีประสบการณ์ทางการสอนวิชาเศรษฐศาสตร์ในระดับอุดมศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี

3) มีประสบการณ์ด้านการบริหารสถาบันอุดมศึกษา และ/หรือมีหน้าที่รับผิดชอบ และ/หรือมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง และ/หรือมีผลงานวิจัย ตำรา เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียง

1.2 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางด้านเศรษฐศาสตร์ ในหน่วยงานของรัฐและเอกชน จำนวน 10 ท่าน โดยมีคุณสมบัติดังนี้

- 1) มีคุณวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป
- 2) มีประสบการณ์ทำงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย และการดำเนินการด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ไม่น้อยกว่า 5 ปี
- 3) มีหน้าที่รับผิดชอบ และ/หรือมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง

2. สร้างแบบสัมภาษณ์ สำหรับสัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 1 เพื่อระดมความคิดเห็นเบื้องต้นเกี่ยวกับแนวทางการปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิต โดยกำหนดประเด็นคำถาม 6 ด้าน ดังนี้

- แนวทางการกำหนดนโยบายระดับประเทศในการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง มาจัดทำเป็นหลักสูตรอย่างเป็นทางการ

- แนวทางการสร้างระบบสนับสนุนที่เอื้อต่อการพัฒนาหลักสูตรเศรษฐศาสตร์ที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ การสร้างเครือข่ายผู้สอน และรูปแบบหรือชุดการเรียนรู้ที่มีมาตรฐาน เป็นต้น

- นโยบาย เป้าหมาย ปรัชญา และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
- ลักษณะและโครงสร้างของหลักสูตร
- กระบวนการจัดการเรียนการสอน
- การบริหารหลักสูตรในระดับสถาบันการศึกษา ได้แก่ โครงสร้างองค์กร การบริหารบุคลากร การบริหารงบประมาณ และระบบสนับสนุนการเรียนการสอน และการวิจัยในศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

3. นัดหมายผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำเอกสารที่ผ่านการตรวจความเหมาะสมจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิศึกษาก่อนสัมภาษณ์ เอกสารที่นำไปให้มี 2 ชุด คือ โครงร่างวิทยานิพนธ์ และแบบสัมภาษณ์ที่เป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 6 ข้อ

4. นัดหมาย วัน เวลา และสถานที่สำหรับสัมภาษณ์ตามความสะดวกของผู้ทรงคุณวุฒิ

5. สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญตามวัน เวลา และสถานที่ตามที่คุณผู้เชี่ยวชาญได้นัดหมาย โดยมีการจดบันทึกขณะสัมภาษณ์ และขออนุญาตผู้เชี่ยวชาญในการบันทึกเทป

6. รวบรวมความคิดเห็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญ 25 ท่าน เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถาม ให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินระดับแนวโน้มความน่าจะเป็น ของแนวทางการปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิตที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ดำเนินการดังนี้

6.1 จัดทำเป็นแบบสอบถามเดลฟายรอบที่ 2 ซึ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วยคำถามทั้งหมด 6 ส่วน ดังนี้

- (1) แนวทางการกำหนดนโยบาย
- (2) แนวทางการสร้างระบบสนับสนุนที่เอื้อต่อการพัฒนาหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิตที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
- (3) เป้าหมาย ปรัชญา และวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิตที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
- (4) โครงสร้างของหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิตที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

(5) กระบวนการจัดการเรียนการสอน

(6) การบริหารหลักสูตรในระดับสถาบันการศึกษา

6.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอบริการที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาความเหมาะสม ความถูกต้องชัดเจนของข้อคำถาม และทำการปรับปรุงข้อคำถามให้มีความชัดเจน และสมบูรณ์มากที่สุด จากนั้นจัดส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามรอบที่ 2

6.3 รวบรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อคำถาม นำมาวิเคราะห์สรุปหาค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์เพื่อให้ได้แนวทางการปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิตที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่จะนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 2

7. พัฒนาแบบสอบถามเดลฟายรอบที่ 3 โดยการรวบรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากแบบสอบถามเดลฟายรอบที่ 2 ที่ได้รับกลับคืนมา โดยพิจารณาจากผลการวิเคราะห์ค่าของคำตอบที่ได้ทางสถิติ ปรับแก้ไขคำถามที่ไม่ชัดเจนให้ตรงประเด็นมากขึ้น และเพิ่มตำแหน่งของมัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ที่วิเคราะห์ได้ในแต่ละข้อคำถาม จากนั้นจัดส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามรอบที่ 2 เพื่อรวบรวมความคิดเห็น และตรวจสอบความสอดคล้องของข้อมูลของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 25 ท่าน เป็นการพิจารณาอีกครั้งว่าผู้เชี่ยวชาญต้องการยืนยันการคงไว้ซึ่งคำตอบเดิมหรือเปลี่ยนแปลงคำตอบให้สอดคล้องกับคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

8. วิเคราะห์ทางสถิติ และสรุปอภิปรายตามกระบวนการวิจัย นำเสนอเป็นแนวทางในการปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตร์ ในประเด็นแนวทางการกำหนดนโยบายระดับประเทศ แนวทางการ

สร้างระบบสนับสนุนที่เอื้อต่อการพัฒนาหลักสูตร เป้าหมาย ปรัชญา และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ลักษณะและโครงสร้างของหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอน และการบริหารหลักสูตรในระดับสถาบันการศึกษา โดยการเขียนรายงานผลพิจารณาโดยการกำหนดค่ามัธยฐาน (Median) ระดับมาก คือ 3.5 ขึ้นไป และในการรายงานแนวโน้มจะต้องดูความสอดคล้องของคำตอบ โดยพิจารณาจากพิสัยระหว่างควอไทล์ (Q_3-Q_1) ไม่เกิน 1.5 บวก และค่าฐานนิยม (Mode) ลบด้วยค่ามัธยฐาน (Median) ไม่เกิน 1 เพื่อให้มีเกณฑ์ในการรายงานอย่างเป็นระบบ (จุมพล พูลภัทรชีวิน, 2536) และอาจรายงานโดยพิจารณาตามเกณฑ์การตัดสินระดับชั้นตามมติสำหรับการตอบที่เป็นมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ (สุวิมล ว่องวานิช, 2547) ดังนี้

ตารางที่ 5 แสดงเกณฑ์การตัดสินระดับชั้นตามมติสำหรับการตอบที่เป็นมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ

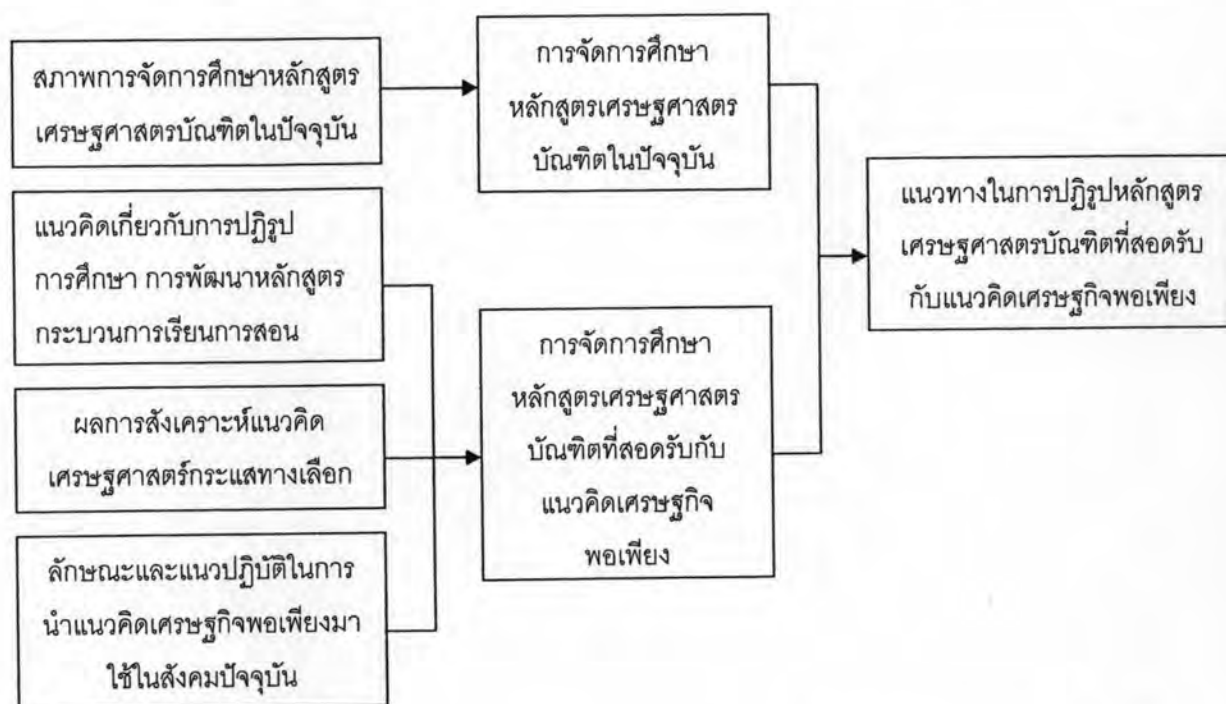
กรณีที่	ระดับความคิดเห็นที่มีต่อข้อความ	เกณฑ์การตัดสิน	
1	ไม่กำหนด	ค่าสัมบูรณ์ของผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานและค่าฐานนิยมไม่เกิน 1.00	ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.50
2	ค่ามัธยฐานไม่ต่ำกว่า 3.50	ไม่กำหนด	ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.50
3	ค่ามัธยฐานไม่ต่ำกว่า 3.50	ค่าสัมบูรณ์ของผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานและค่าฐานนิยมไม่เกิน 1.00	ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.50
4	ค่ามัธยฐานไม่ต่ำกว่า 4.50	ค่าสัมบูรณ์ของผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานและค่าฐานนิยมไม่เกิน 1.00	ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.50

ขั้นตอนที่ 6 ร่างแนวทางการปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิต

ผู้วิจัยจัดทำร่างแนวทางการปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิต โดยการพิจารณาดังนี้

1. ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแนวทางที่ได้จากการกลั่นกรองแนวคิดที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 ถึงขั้นตอนที่ 4 และการวิเคราะห์สรุปแนวโน้มในการปฏิรูปจากเทคนิคการวิจัยแบบ EDFR ในขั้นตอนที่ 5 มาพิจารณาเพื่อร่างแนวทางการปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิตที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง โดยนำมาสรุปเป็นแนวคิดในการกำหนดแนวทางในการปฏิรูป ดังแผนภาพที่ 5

แผนภาพที่ 5 แนวคิดในการกำหนดแนวทางในการปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิต ที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

2. ผู้วิจัยกำหนดเค้าโครงในการร่างแนวทางการปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิต ที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย

2.1 หลักการ และแนวคิดในการปฏิรูป

2.2 นโยบายในการปฏิรูป ซึ่งโครงสร้างของนโยบาย ประกอบด้วย ส่วนที่หนึ่ง คือ วัตถุประสงค์ ความมุ่งหมาย และหลักการที่เกี่ยวข้อง ส่วนที่สอง คือ แนวทางในการปฏิบัติงาน แผนในการปฏิบัติงาน และส่วนที่สาม คือ วิธีปฏิบัติงาน โดยผู้วิจัยร่างแนวทางของนโยบายโดยแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

2.2.1 นโยบายระดับประเทศ

2.2.2 นโยบายระดับองค์กรที่เกี่ยวข้อง

2.2.3 นโยบายระดับสถาบันการศึกษา

2.3 แนวทางการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิต ที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยร่างโครงสร้างหลักสูตร รายวิชา และแนวทางการจัดเรียนการสอน ประกอบด้วย

2.3.1 ปรัชญา เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2.3.2 โครงสร้างของหลักสูตร และรายวิชา

2.3.3 กระบวนการจัดการเรียนการสอน

2.4 แนวทางการจัดการศึกษา แนวทางการบริหาร และการจัดการด้านวิชาการในระดับสถาบันการศึกษา ผู้วิจัยกำหนดร่างแนวทางในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

2.4.1 การจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูป ให้เกิดการเรียนรู้ 4 ประการ คือ การเรียนเพื่อรู้ การเรียนรู้เพื่อปฏิบัติได้จริง การเรียนรู้เพื่ออยู่ร่วมกัน และการเรียนรู้เพื่อชีวิต

2.4.2 การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

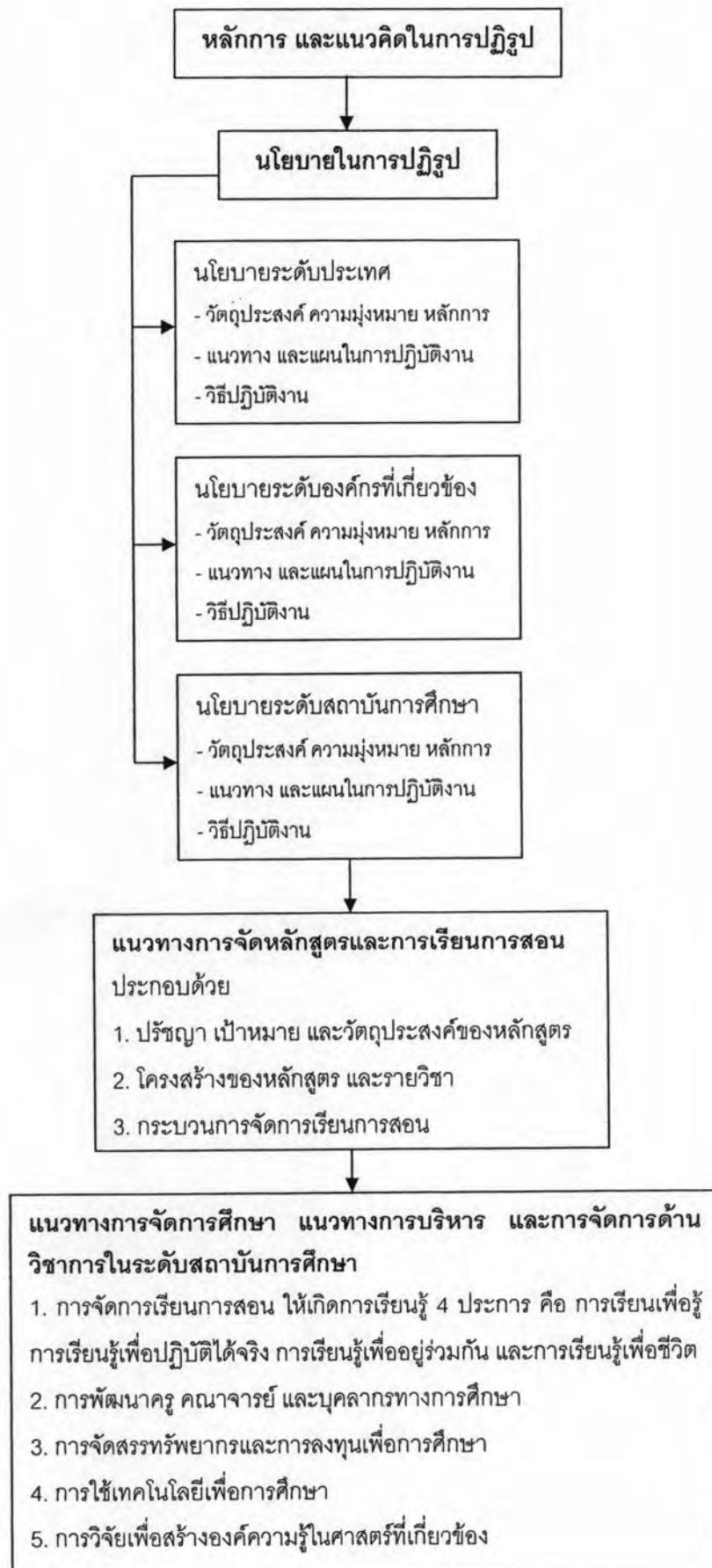
2.4.3 การจัดสรรทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

2.4.4 การใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2.4.5 การวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ในศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

จากเค้าโครงที่ผู้วิจัยกำหนดในการร่างแนวทางการปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิต ที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปไว้ให้เห็นแนวทางในการร่างชัดเจนยิ่งขึ้น ดังแสดงในแผนภาพที่ 6

แผนภาพที่ 6 แสดงเค้าโครงในการร่างแนวทางการปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิตที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นตอนที่ 7 ตรวจสอบร่างแนวทางการปฏิรูป หลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิต

ผู้วิจัยตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของร่างแนวทางการปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิต โดยปรึกษาขอความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการคัดเลือกจากกลุ่มตัวอย่างของผู้เชี่ยวชาญทางด้านเศรษฐศาสตร์ ที่เป็นผู้สอนวิชาเศรษฐศาสตร์ในระดับอุดมศึกษา และมีหน้าที่รับผิดชอบและ/หรือมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง และ/หรือมีผลงานวิจัย ตำรา เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 5 ท่าน ซึ่งมีขั้นตอนดำเนินการตรวจสอบดังนี้

1. กำหนดหัวข้อการประเมินแนวทางการปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิตที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้

1.1 นโยบายที่สนับสนุนการจัดทำหลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิตที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

1.2 แนวการจัดการศึกษา และการสร้างระบบสนับสนุนที่เอื้อต่อการพัฒนาหลักสูตรเศรษฐศาสตร์ที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

1.3 รูปแบบหลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิตที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

1.4 แนวทางการบริหารจัดการด้านวิชาการในระดับสถาบันการศึกษา

2. ผู้วิจัยส่งเค้าโครงวิทยานิพนธ์ แนวทางการปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิตที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (ฉบับร่าง) พร้อมทั้งหนังสือถึงผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่านเพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์ และนัดหมายวันเวลาสัมภาษณ์

3. ผู้วิจัยปรึกษาขอความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของแนวทางการปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิตที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่ร่างขึ้น พร้อมทั้งขออนุญาตบันทึกเทปคำสัมภาษณ์

4. สรุปประเด็นความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ และปรับปรุงแนวทางการปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิตที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

ตาราง 6 สรุปขั้นตอน เครื่องมือ และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

การดำเนินการวิจัย		เครื่องมือ	กลุ่มตัวอย่าง	การวิเคราะห์	ผลที่ได้รับ	
ขั้นตอน	ขั้นตอนย่อย					
ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดกรอบแนวคิด สำหรับการวิจัย	1.1 ศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวกับการปฏิรูป				กรอบแนวคิดในการ วิจัย	
	1.2 ศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร					
	1.3 ศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน					
	1.4 ศึกษาแนวคิดเศรษฐศาสตร์กระแสทางเลือก					
	1.5 ศึกษานโยบายการศึกษาและการพัฒนาเศรษฐกิจ					
ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์และ สังเคราะห์แนวคิด เศรษฐศาสตร์กระแส ทางเลือก	2.1 สํารวจและรวบรวมเอกสาร	- แบบวิเคราะห์สาระ (ภาคผนวก ข.) - แบบวิเคราะห์และ สังเคราะห์แนวคิด เศรษฐศาสตร์กระแส ทางเลือก (ภาคผนวก ข.)	เอกสารแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง พุทธเศรษฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ มนุษยนิยม และเศรษฐกิจชุมชน	วิเคราะห์เนื้อหา	องค์ความรู้เกี่ยวกับ เศรษฐกิจพอเพียง	
	2.2 วิเคราะห์เนื้อหาในแต่ละแนวคิด					
	2.3 สังเคราะห์ข้อมูล					สังเคราะห์ข้อมูล
ขั้นตอนที่ 3 การศึกษา รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ สภาพการจัดการศึกษา หลักสูตรเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตที่สอดคล้องกับ แนวคิดเศรษฐกิจ พอเพียง	3.1 สํารวจ และศึกษาเอกสารหลักสูตรที่สอดคล้องกับเศรษฐกิจพอเพียง		เอกสารหลักสูตร ของ - มหาวิทยาลัยของรัฐ 7 แห่ง - มหาวิทยาลัยเอกชน 2 แห่ง		สภาพการจัดหลักสูตร เศรษฐศาสตร์บัณฑิต ในปัจจุบัน	

ตาราง 6 สรุปขั้นตอน เครื่องมือ และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย (ต่อ)

การดำเนินการวิจัย		เครื่องมือ	กลุ่มตัวอย่าง	การวิเคราะห์	ผลที่ได้รับ
ขั้นตอน	ขั้นตอนย่อย				
<p>ขั้นตอนที่ 3 การศึกษา รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ สภาพการจัดการศึกษา หลักสูตรเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตที่สอดคล้องกับ แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง</p>	<p>3.2 สัมภาษณ์ผู้บริหารหลักสูตร ประธาน หลักสูตร หัวหน้าภาค หรือหัวหน้าโปรแกรมวิชา เศรษฐศาสตร์</p>	<p>แบบสัมภาษณ์เพื่อ ศึกษาสภาพปัจจุบัน ของหลักสูตร เศรษฐศาสตร์ บัณฑิต (ภาคผนวก ค.)</p>	<p>ผู้บริหารหลักสูตร 9 คน จาก - มหาวิทยาลัยของรัฐ 7 แห่ง แห่ง ละ 1 คน รวม 7 คน - มหาวิทยาลัยเอกชน 2 แห่ง แห่ง ละ 1 คน รวม 2 คน</p>		<p>สภาพการจัด หลักสูตร เศรษฐศาสตร์บัณฑิต ในปัจจุบัน</p>
	<p>3.3 สอบถามอาจารย์ผู้สอนเศรษฐศาสตร์ เกี่ยวกับหลักสูตร และการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเศรษฐกิจพอเพียง</p>	<p>แบบสอบถามเพื่อ ศึกษาภาพการเรียน การสอนหลักสูตร เศรษฐศาสตร์ (ภาคผนวก ง.)</p>	<p>อาจารย์ผู้สอนจำนวน 47 คน จาก - มหาวิทยาลัยของรัฐ 6 แห่ง จำนวน 35 คน - มหาวิทยาลัยเอกชน 2 แห่ง จำนวน 4 คน - มหาวิทยาลัยราชภัฏ 4 แห่ง จำนวน 8 คน</p>		
	<p>3.4 วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารหลักสูตร การ สัมภาษณ์ และแบบสอบถาม</p>			<p>วิเคราะห์เนื้อหา และหาคำร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน จากแบบสอบถาม</p>	

ตาราง 6 สรุปขั้นตอน เครื่องมือ และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย (ต่อ)

การดำเนินการวิจัย		เครื่องมือ	กลุ่มตัวอย่าง	การวิเคราะห์	ผลที่ได้รับ
ขั้นตอน	ขั้นตอนย่อย				
ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์ลักษณะและ แนวปฏิบัติในการนำ แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในสังคมปัจจุบัน	4.1 ศึกษา และรวบรวมเอกสารที่นำเสนอ ความคิดและประสบการณ์ของผู้ที่นำแนวคิด เศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต				กรอบลักษณะและแนว ปฏิบัติในการ ประยุกต์ใช้ปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง
	4.2 สัมภาษณ์กลุ่มบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และมีการประยุกต์ใช้ เศรษฐกิจพอเพียงโดยตรงในปัจจุบัน	แบบสัมภาษณ์ ลักษณะและแนว ปฏิบัติในการนำ แนวคิดเศรษฐกิจ พอเพียงมาใช้ (ภาคผนวก จ.)	1.บุคคลระดับรากหญ้า 1 คน 2. ธุรกิจชุมชน 1 คน 3. ธุรกิจ SME 1 คน 4. ธุรกิจขนาดกลาง 1 คน 5. ธุรกิจขนาดใหญ่ 1 คน รวมเป็น 5 คน		

ตาราง 6 สรุปขั้นตอน เครื่องมือ และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย (ต่อ)

การดำเนินการวิจัย		เครื่องมือ	กลุ่มตัวอย่าง	การวิเคราะห์	ผลที่ได้รับ
ขั้นตอน	ขั้นตอนย่อย				
ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์ลักษณะและ แนวปฏิบัติในการนำ แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในสังคมปัจจุบัน	4.3 สัมภาษณ์กลุ่มบุคคลที่มีความ คาดหวังต่อคุณลักษณะบัณฑิต โดย เกี่ยวข้องเป็นหน่วยงานผู้ใช้บัณฑิต ทั้งภาครัฐและเอกชน	แบบสัมภาษณ์หน่วยงานผู้ใช้ บัณฑิต เพื่อศึกษาลักษณะ และแนวปฏิบัติในการนำ แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ (ภาคผนวก ข.)	บุคคลที่มีความคาดหวังต่อคุณลักษณะ บัณฑิต จำนวน 8 คน โดยเป็นผู้บริหาร ระดับสูง จากหน่วยงานทั้งภาครัฐ และ เอกชน ดังนี้ 1) สมาคมธนาคารไทย 2) สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย 3) สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย 4) สมาคมบริษัทหลักทรัพย์ 5) สมาคมบริษัทเงินทุน 6) สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง 7) กรมการประกันภัย 8) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ		กรอบลักษณะและ แนวปฏิบัติในการ ประยุกต์ใช้ ปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง
	4.4 วิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษา เอกสาร และการสัมภาษณ์ เพื่อให้ ทราบถึงประเด็นกรอบในการ ประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง			วิเคราะห์เนื้อหา	

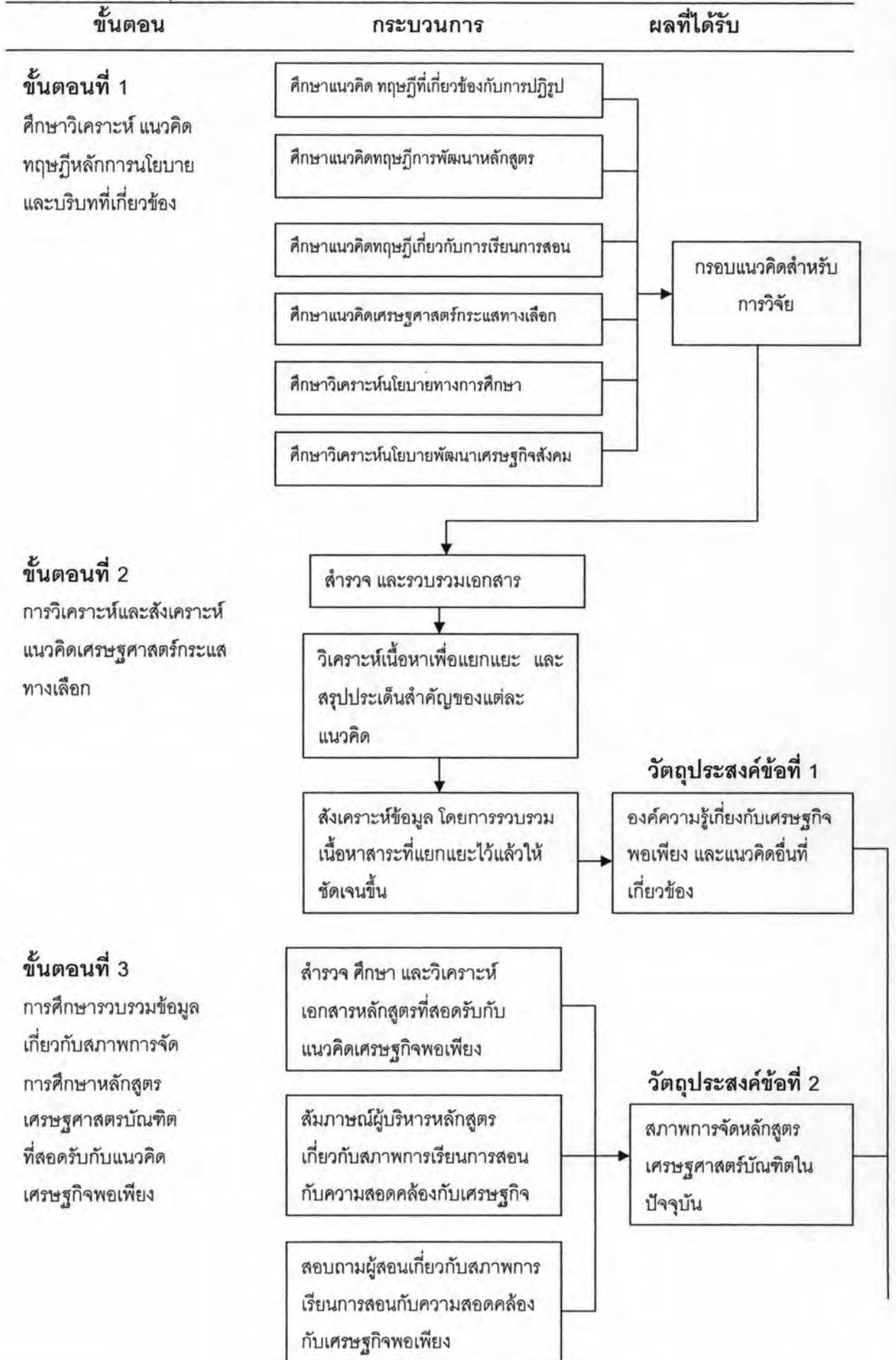
ตาราง 6 สรุปขั้นตอน เครื่องมือ และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย (ต่อ)

การดำเนินการวิจัย		เครื่องมือ	กลุ่มตัวอย่าง	การวิเคราะห์	ผลที่ได้รับ
ขั้นตอน	ขั้นตอนย่อย				
ขั้นตอนที่ 5 พัฒนาแนวทางใน การปฏิรูปหลักสูตร เศรษฐศาสตร์บัณฑิต ที่สอดคล้องกับแนวคิด เศรษฐกิจพอเพียง	5.1 สร้างแบบสัมภาษณ์ รอบที่ 1แบบสอบถาม EDFR รอบที่ 2 และรอบที่ 3 ในประเด็น แนว ทิศทางการปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิต	- แบบสัมภาษณ์เพื่อ ศึกษาวิเคราะห์แนวโน้ม หลักสูตร แบบ EDFR (ภาคผนวก ข.) - แบบสอบถาม EDFR รอบที่ 1 และรอบที่ 2	กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ 25 ท่าน ประกอบด้วย 1) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางด้าน เศรษฐศาสตร์ และด้าน การศึกษา เป็นผู้สอนวิชา เศรษฐศาสตร์ในระดับ อุดมศึกษา จำนวน 15 ท่าน 2) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางด้าน เศรษฐศาสตร์ ในหน่วยงาน ของรัฐ และเอกชน จำนวน 10 ท่าน		ผลการวิเคราะห์แนว ทิศทางการปฏิรูปหลักสูตร เศรษฐศาสตร์บัณฑิตที่ สอดรับกับแนวคิด ปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง
	5.2 ดำเนินการสัมภาษณ์ และจัดส่ง แบบสอบถามตามวิธีการวิจัยแบบ EDFR				
	5.3 วิเคราะห์ และสรุปอภิปรายผลตาม กระบวนการวิจัย			วิเคราะห์ค่าทาง สถิติ และแปลผล ตามเกณฑ์ที่กำหนด	

ตาราง 6 สรุปขั้นตอน เครื่องมือ และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย (ต่อ)

การดำเนินการวิจัย		เครื่องมือ	กลุ่มตัวอย่าง	การวิเคราะห์	ผลที่ได้รับ
ขั้นตอน	ขั้นตอนย่อย				
<p>ขั้นตอนที่ 6</p> <p>ร่างแนวทางการปฏิรูป หลักสูตรเศรษฐศาสตร์ บัณฑิต ที่สอดคล้องกับแนวคิด เศรษฐกิจพอเพียง</p>	<p>6.1 ร่างแนวทางการปฏิรูป หลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิต ที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง</p>				<p>แนวทางการปฏิรูป หลักสูตรเศรษฐศาสตร์ บัณฑิต ที่สอดคล้องกับแนวคิด เศรษฐกิจพอเพียง(ฉบับร่าง)</p>
<p>ขั้นตอนที่ 7</p> <p>ตรวจสอบร่างแนวทางการ ปฏิรูปหลักสูตร เศรษฐศาสตร์บัณฑิต</p>	<p>7.1 ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมของ แนวทางการปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตร์ บัณฑิต (ฉบับร่าง)</p>	<p>- แนวทางการปฏิรูป หลักสูตรเศรษฐศาสตร์ บัณฑิต (ฉบับร่าง) - แบบสัมภาษณ์</p>	<p>ผู้เชี่ยวชาญทางด้าน เศรษฐศาสตร์ จำนวน 5 ท่าน</p>		<p>แนวทางการปฏิรูป หลักสูตรเศรษฐศาสตร์ บัณฑิต ที่สอดคล้องกับแนวคิด เศรษฐกิจพอเพียง</p>
	<p>7.2 ปรับปรุงแนวทางการปฏิรูปหลักสูตร เศรษฐศาสตร์บัณฑิต ตามคำแนะนำของ ผู้ทรงคุณวุฒิ</p>				

แผนภาพที่ 7 สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 4

การวิเคราะห์ลักษณะและ
แนวปฏิบัติในการนำ
แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
มาใช้ในสังคมปัจจุบัน

- ศึกษา และรวบรวมเอกสารที่นำเสนอ
ความคิด และประสบการณ์ของผู้ที่นำ
แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการ
ดำรงชีวิต
- การสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มบุคคลที่
มีความเกี่ยวข้องกับปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียง
- การสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มบุคคลที่
มีความคาดหวังต่อคุณลักษณะบัณฑิต
โดยเกี่ยวข้องเป็นหน่วยงานผู้ใช้บัณฑิต
ทั้งภาครัฐ และเอกชน

วิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษา
เอกสาร และการสัมภาษณ์เชิงลึก

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3
กรอบในการประยุกต์ใช้ปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นตอนที่ 5

พัฒนาแนวทางใน
การปฏิรูปหลักสูตร
เศรษฐศาสตร์บัณฑิต
ที่สอดคล้องกับแนวคิด
เศรษฐกิจพอเพียง

สร้างแบบสัมภาษณ์ รอบที่ 1
แบบสอบถาม EDFR รอบที่ 2 และ
รอบที่ 3 ในประเด็น แนวทางการ
ปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตร์
บัณฑิต

ดำเนินการสัมภาษณ์และจัดส่ง
แบบสอบถามตามวิธีการวิจัยแบบ
EDFR

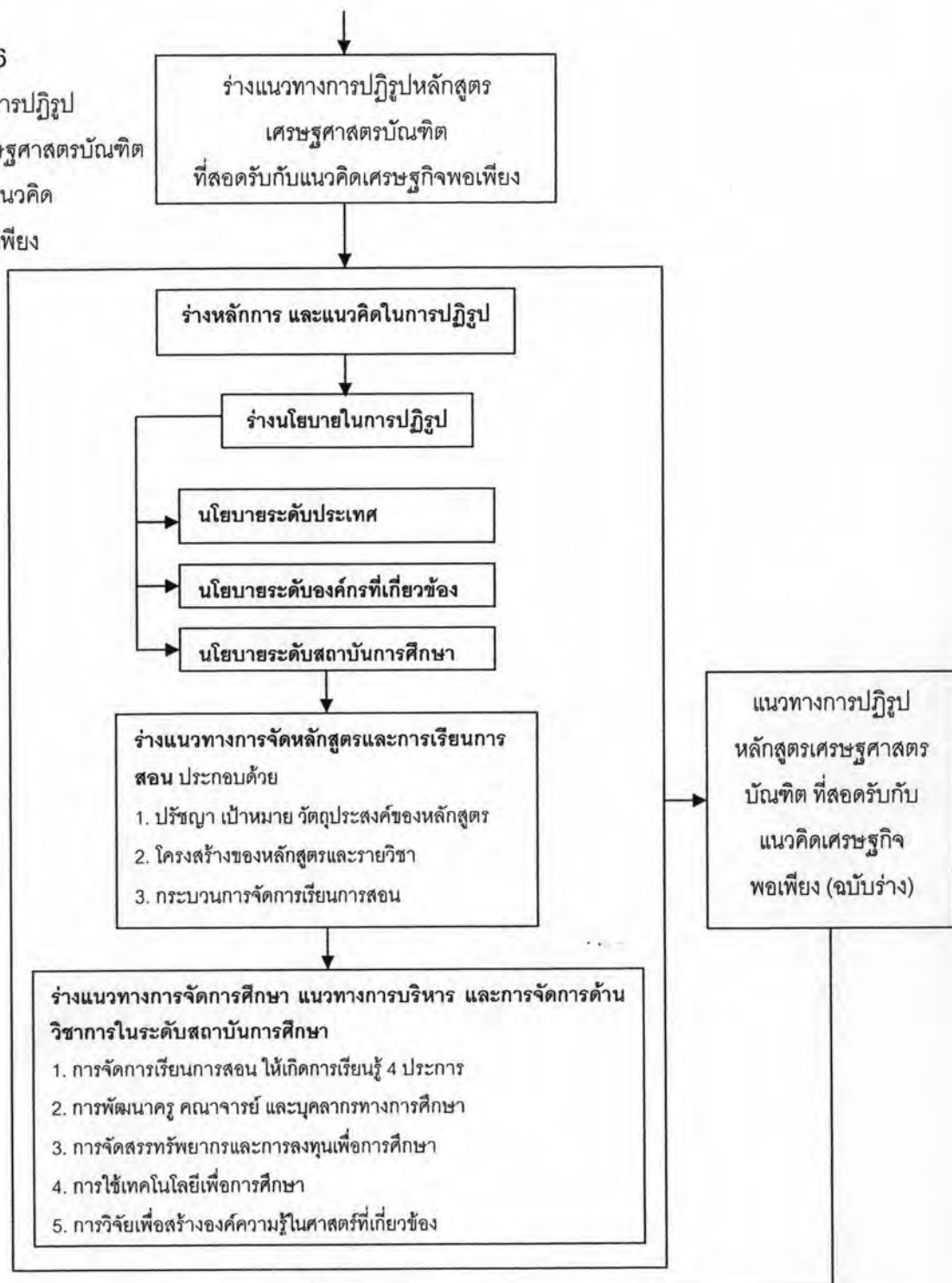
วิเคราะห์ และสรุปอภิปรายผล
ตามกระบวนการวิจัย

ผลการวิเคราะห์แนวทางการ
ปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตร์
บัณฑิตที่สอดคล้องกับแนวคิด
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

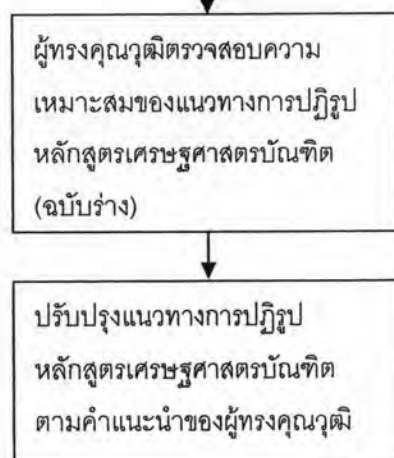
ขั้นตอนที่ 6

ร่างแนวทางการปฏิรูป
หลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิต
ที่สอดคล้องกับแนวคิด
เศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นตอนที่ 7

ตรวจสอบร่างแนวทางการปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิต

วัตถุประสงค์ข้อที่ 4

แนวทางการปฏิรูปหลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิตที่สอดคล้องกับแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง